

Alkollü İçecek Vergilerinin Sosyal Maliyetleri Azaltıcı Etkilerinin Bireysel Tutumlar Yönünden Analizi (İstanbul İli Örneği)¹

Ufuk GERGERLİOĞLU, Department of International Business and Trade, Faculty of Commerce, Yeditepe University, Turkey; e-mail: ufukyunus@gmail.com

Kutluk Kağan SÜMER, Department of Econometrics, Faculty of Economics, Istanbul University, Turkey; e-mail: kutluk@istanbul.edu.tr

Analysing of Mitigating Effects of Spirits Sale Taxes on Social Costs in terms of Individual Attitudes (Istanbul Province Case)²

Abstract

In this article, in terms of education, income and marital status variable from the perspective of the Turkey the social costs mitigating effects of spirits sale taxes which imposed on the individual attitudes will be analyzed.

Keywords : Spirits Sale Tax, Attitude, Social Cost.

JEL Classification Codes : H20, H30.

Öz

Bu makalede, Türkiye perspektifinde alkollü içecekler üzerine salınan özel tüketim vergilerinin sosyal maliyetleri azaltıcı etkilerinin bireysel tutumlar yönünden analizi yapılacak ve ortaya çıkan sonuçlar eğitim, gelir ve medeni hal değişkenleri göz önünde bulundurularak değerlendirilecektir.

Anahtar Sözcükler : Alkollü İçecekler Vergisi, Tutum, Sosyal Maliyet.

¹ Bu makale, "Davranışları Etkilemeye Yönelik Özel Tüketim Vergilerinin Tutum ve Davranışlar Üzerindeki Etkilerinin Ampirik Analizi (İstanbul İli Örneği)" adlı doktora tez çalışmasından üretilmiştir.

² This article has been generated from the dissertation which is titled as "Analysing of Mitigating Effects of Spirits Sale Taxes on Social Costs in terms of Individual Attitudes (Istanbul Province Case)".

1. Giriş

Vergilerin bireylerin tutum ve davranışlarını etkilediği bilinmektedir. Ancak vergilerin bu etkisi, demografik nitelikteki faktörlerin varlığında ve başkaca unsurların mevcudiyetinde bir takım farklılıklar ortaya koymaktadır. Bu durumu destekleyen birçok ampirik çalışma mevcuttur. Aynı zamanda birçok ampirik çalışma, vergilerin bir taraftan sosyal maliyetleri azaltıcı etkiler oluşturduğunu ve diğer taraftan da vergilemeye yönelik bir takım olumsuz tutumsal eğilimler açığa çıkarttığını göstermektedir. Elbette bu sonuçlar, vergilerin yapılarına göre farklılık arz etmektedir. Özellikle dolaysız vergiler ile dolaylı vergiler ayrımında, dolaylı vergilerin kendilerine has bir takım özelliklerinden ötürü dolaysız vergilere kıyasla daha az tutumsal tepkiye neden oldukları gözlenmektedir. Bilhassa bu tepki, dolaylı vergi kapsamında yer alan özel tüketim vergilerinde daha net bir biçimde ortaya çıkmaktadır.

Bu kapsamda bu çalışmada, alkollü içecek vergilerinin sosyal maliyeti azaltıcı etkileri eğitim, medeni hal ve gelir bağımsız değişkenine göre analiz edilerek değerlendirilecektir. Bu bağlamda öncelikle alkollü içecek vergilerine yönelik olarak sosyal maliyetler ve bireysel tutumlar ekseninde yapılan mevcut ampirik çalışma sonuçları ele alınacaktır. Ardından alkollü içeceklerle yönelik özel tüketim vergileri kapsamında yapılan saha araştırma sonuçları, eğitim, medeni hal ve gelir bağımsız değişkeni çerçevesinde analiz edilerek değerlendirilecektir.

2. Alkollü İçecek Vergilerine Yönelik Olarak Sosyal Maliyetler ve Bireysel Tutumlar Ekseninde Yapılan Mevcut Ampirik alışma Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Maliye literatüründe alkollü içeceklerin vergilendirilmesine yönelik olarak yapılmış birçok saha araştırması mevcuttur. Bu saha çalışmaları genellikle alkollü içecek vergilerinin sosyal maliyetler kapsamında değerlendirilmesini içermektedir. Bununla birlikte alkollü içecek vergilemesinin bireylerin tutumları üzerinde nasıl bir etki oluşturduğuyla ilgili de birçok çalışma yapılmıştır. Bu araştırmalara yönelik sonuçlardan bahsetmeden önce maliye literatürü çerçevesinde alkollü içeceklerin vergilendirilmesinin etkilerine ilişkin kısa bir değerlendirme yapmak anlamlı olacaktır.

Alkollü içecek tüketimi, hem bireysel yönden içki kullanan kişiler için özel maliyet oluştırmakta hem de toplumsal yönden birtakım sosyal maliyetler meydana getirebilmektedir. Böyle bir durum da toplumsal maliyetlerin içselleştirilmesi gerektiğini ortaya çıkartmaktadır (Smith, 2005: 67-68). İşte bu noktada vergilerin bir araç olarak kullanılması gündeme gelmektedir (Heien, 1995: 243). Ancak toplumsal maliyetlerin içselleştirilmesi adına salınan alkollü içecek vergileri bazı problemleri de beraberinde getirmektedir.

Bu problemlerden birisi alkollü içecekler üzerine salınan vergilerin gelir düzeyi gözetilmeksizin uygulanmasıyla ilgilidir (Sexton, 2013: 242). Bundan dolayı bu nitelikteki vergiler gerileyici özellik ortaya koymakta ve marjinal tüketim eğilimi yüksek insanların üzerinde bir yük oluşturmaktadır (Lorenzi, 2004: 59). Dolayısıyla bu nitelikteki vergilerin tüketim kararlarını etkilediği kabul edilmektedir (Badenes-Plá and Jones, 2003: 127).

Bu bağlamda yapılan birçok ampirik araştırma literatürdeki bu açıklamaları doğrular niteliktedir. Gabe (2008) alkollü içeceklere yönelik özel tüketim vergilerinin tüketici talepleri üzerinde azaltıcı bir etki ortaya koyduğunu göstermiştir.

Aynı zamanda bazı saha araştırması sonuçları alkollü içki vergilemesinin alkollü içki tüketiminin meydana getirdiği toplumsal maliyetleri içselleştirdiğini de ortaya koymaktadır. Son ve Topyan (2011), şarap gibi alkol derecesi nispeten düşük içkiler üzerindeki vergi artışlarının alkol tüketimine bağlı ölümcül hastalık riskini azaltacağını açığa çıkartmıştır. Bu sonuca ilave olarak Durrance vd. (2011), yaptıkları bir araştırmada alkollü içecek tüketimi artışının kadın cinayetlerini çoğalttığını ve bu durumun alkollü içecek vergileri yoluyla azaltılabileceğini tahmin etmişlerdir. Alkollü içki vergilemesinin sosyal maliyetleri azaltıcı bu etkilerinin yanında bireylerin tutumları üzerinde de yönlendirici bir etki oluşturdıkları bilinmektedir.

Bu bağlamda Nordblom (2006) tarafından yapılan 1692 kişinin katılımıyla yapılan bir çalışma, alkol içki tüketimi üzerine uygulanan vergilerin bireylerin tutumları üzerinde ne yönde bir etki oluşturdugunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmaya yönelik sonuçlar şu şekildedir:

- Örnek kitlenin %20'si alkol vergilerinin kaldırılmasından veya oldukça fazla miktarda azaltılmasından yana tutum ortaya koymuşlardır.
- Örnek kitlenin %35'i alkol vergilerinin az bir miktar düşürülmesi yönünde tutum sergilemişlerdir.
- Örnek kitlenin %25'i alkol vergilerinin değiştirilmemesinden yana bir tutumsal eğilim gösterirken aynı örnek kitlenin %6'sı az bir miktarda artış olabileceğinden yana bir tutum ortaya koymuşlardır.
- Örnek kitlenin %7'si alkol vergilerinin çok fazla arttırılması gerektiğini düşünürken aynı örnek kitlenin %7'si alkol vergileri ile alakalı olarak kararsız bir tutum sergilemişlerdir.

Tüm bu sonuçlar bir arada değerlendirildiğinde, özel tüketim vergilerinin sosyal veya toplumsal maliyetleri azaltıcı etkiler oluşturdugunu ve aynı zamanda bu nitelikteki vergilerin bireylerin tutumsal eğilimlerini olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. İşte bu noktada bireylerin özel tüketim vergilerinin sosyal maliyetleri azaltıcı etkilerini ne ölçüde desteklediği önem kazanmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmada ciddi dışsal maliyetler

oluşturan ve özel tüketim vergileri kapsamında değerlendirilen alkollü içeceklerin vergileme ve demografik unsurlar çerçevesinde değerlendirilmesine yer verilecektir.

3. Alkollü İecklere Yönelik Özel Tüketim Vergileri Kapsamında Yapılan Saha Araştırma Sonuçlarının Eğitim, Gelir ve Medeni Hal Değerşkeni Çerçevesinde Analiz Edilerek Değerlendirilmesi

Bu ana başlık altında, davranışları etkilemeye yönelik özel tüketim vergilerinin sosyal maliyetleri azaltıcı etkilerinin analizi ve bu analize yönelik sonuçların değerlendirilmesi, temel demografik nitelikteki değerşkenler perspektifinden yapılacaktır. Bu bağlamda bu çalışma, iki kısımdan oluşmaktadır. İlk olarak, doktora tezi çerçevesinde yapılan saha araştırmasının genel hususlarına değerinilecektir. Sonrasında, bireylerin davranışlarını etkilemeye yönelik özel tüketim vergilerinin sosyal maliyeti azaltıcı etkilerinin analizi ve değerlendirmesi, bağımsız eğitim, medeni hal ve gelir değerşkeni ekseninde yapılacaktır.

3.1. Araştırmanın Genel Çerçevesi

Bu başlık altında ilk olarak bu çalışmanın hangi amaç için yapıldığı konusuna değerinilecektir. Ardından bu çalışma bağlamında belirlenen ana kitle ve örnek kitle verilerine ilişkin değerlendirmelerde bulunulacaktır. Daha sonra araştırmanın yönteminin ne olduğuna yönelik bir açıklama yapılarak kullanılan istatistiki metotlardan bahsedilecektir. Son olarak örnekleme ile alakalı bilgilere yer verilecektir.

3.1.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmada, davranışları etkilemeye yönelik özel tüketim vergileri kapsamındaki alkollü içecek vergilerinin sosyal maliyetleri azaltıcı etkisinin bireylerin tutumları üzerinde nasıl bir etki oluşturduğunun analizi yapılacaktır. Bu bağlamda İstanbul'da yaşayan bireylerin tutumları eğitim, gelir ve medeni hal bağımsız değerşkeni ekseninde test edilmektedir.

3.1.2. Ana Kitle ve Örnek Kitle Verilerine İlişkin Değerlendirme

Literatürde, ana kitle, tüm birimlerden oluşan küme biçiminde ifade edilirken örnek kitle ana kitlenin bir alt kümesi şeklinde tanımlanmaktadır (Güler, 2008: 4). Literatürdeki bu açıklama çerçevesinde yapılan saha çalışması için ana kitle, İstanbul'da yaşayan 20 yaş ve üstü bireyler olarak tanımlanmıştır. Bu kapsamda araştırmanın ana kitlesi, TÜİK'in adrese dayalı nüfus sayımına bağlı kalınarak tespit edilmiştir. Bu durumda ana kitle, 31 Aralık 2012 için 9.564.693 kişiden oluşmaktadır. Ancak, şile, Çatalca ve Adalar ilçeleri, örnekleme sayısının yetersizliğinden dolayı rassal örnekleme tablosuna dâhil

edilmemiştir. Bu ana kitlenin alt kümesini oluşturan örnek kitle, İstanbul ili sınırları içerisindeki 1000 kişiden oluşmaktadır. Bu örnek kitle ilçe, yaş ve cinsiyet verilerine bağlı kalınarak tabakalı rassal örnekleme esasına göre seçilmiştir.

1000 kişilik örnek kitle, $n=Nt^2pq / (d^2(N-1) + t^2pq)$ formülüne bağlı kalınarak tespit edilmiştir. Bu formül ana kitlenin bulunduğu durumlarda kullanılmaktadır. Formüle göre, n örnek kitleyi, N ana kitleyi, d örneklem hatasını, t belirli bir anlamlılık düzeyinde t tablosuna göre bulunun değeri, p ve q da verilerin homojen olup olmadığını ortaya koyan katsayıları ifade etmektedir. Bu bağlamda bu formüle $N= 9.564.693$ kişi, $t= 1,96$ (%95 güvenilirlik aralığında t tablosuna karşılık gelen değer), $d=3\%-4\%$ aralığında örneklem hatası, $p=0.5$ ile $q=0.5$ (verilerin homojen olmadığından hareketle belirlenen değerler) sayısal değerleri uygulandığında 1000 kişilik örnek kitleye ulaşılmaktadır. İlçe, cinsiyet ve yaş verileri ile alakalı tabakalı rassal örnekleme tablosu, Tablo: 1'de görülmektedir.

Tablo: 1
İlçe, Cinsiyet ve Yaş Verilerine Göre Tabakalı Rassal Örnekleme Tablosu

İLÇE	20 – 24 Yaş Aralığı	25 -39 Yaş Aralığı	40 – 59 Yaş Aralığı	60+ 60 ve Üstü Yaş Grubu	TOPLAM	TOPLAM		İlçe Yüzde	İlçe toplam
						Kadın	Erkek		
Arnavutköy	16.731	56.721	38.143	11.606	123.201	6	6	1%	13
Ataşehir	30.871	116.169	98.228	34.134	279.402	15	15	3%	29
Avcılar	32.707	117.463	92.808	31.339	274.317	14	14	3%	29
Bağcılar	61.765	218.554	152.803	40.326	473.448	25	25	5%	50
Bahçelievler	48.445	176.521	143.751	50.833	419.550	22	22	4%	44
Bakırköy	16.315	55.931	65.064	40.188	177.498	9	9	2%	19
Başakşehir	22.598	91.340	65.286	14.226	193.450	10	10	2%	20
Bayrampaşa	21.292	74.676	69.326	25.641	190.935	10	10	2%	20
Beşiktaş	15.369	52.271	51.522	34.972	154.134	8	8	2%	16
Beykoz	20.046	65.945	64.897	24.873	175.761	9	9	2%	19
Beylikdüzü	15.059	67.890	57.892	19.259	160.100	8	8	2%	17
Beyoğlu	20.455	70.028	61.836	23.046	175.365	9	9	2%	18
Büyükkçekmece	14.437	55.506	50.219	19.578	139.740	7	7	1%	15
Çekmeköy	15.080	58.735	42.576	11.164	127.555	7	7	1%	13
Esenler	37.747	131.369	95.853	24.705	289.674	15	15	3%	31
Esenyurt	46.572	174.539	101.636	25.002	347.749	18	18	4%	37
Eyüp	28.380	102.388	88.319	30.447	249.534	13	13	3%	26
Fatih	37.855	112.630	107.899	58.467	316.851	17	17	3%	33
Gaziosmanpaşa	37.870	138.058	112.987	36.838	325.753	17	17	3%	34
Güngören	25.840	86.464	75.589	28.416	216.309	11	11	2%	23
Kadıköy	33.264	132.702	148.267	116.695	430.928	23	23	5%	45
Kağıthane	33.988	125.356	101.697	30.199	291.240	15	15	3%	31
Kartal	32.591	127.510	114.073	43.405	317.579	17	17	3%	33
Küçükçekmece	57.098	212.548	165.097	53.120	487.863	26	26	5%	51
Maltepe	35.585	133.335	121.356	53.734	344.010	18	18	4%	36
Pendik	47.178	187.715	139.847	43.083	417.823	22	22	4%	44
Sancaktepe	22.588	84.079	54.842	13.619	175.128	9	9	2%	18
Sarıyer	27.216	78.222	76.696	31.469	213.603	11	11	2%	23
Silivri	12.235	43.303	37.276	16.005	108.819	6	6	1%	11
Sultanbeyli	26.574	82.470	53.774	12.723	175.541	9	9	2%	19
Sultangazi	39.525	143.747	94.830	24.207	302.309	16	16	3%	32
Şişli	25.483	97.083	81.665	40.156	244.387	13	13	3%	26
Tuzla	18.147	57.243	43.959	12.754	132.103	7	7	1%	14
Ümraniye	48.264	197.973	149.907	41.982	438.126	23	23	5%	46
Üsküdar	44.611	147.540	140.385	62.500	395.036	21	21	4%	42
Zeytinburnu	24.628	81.790	69.065	22.880	198.363	10	10	2%	21
TOPLAM	1.094.409	3.955.814	3.229.370	1.203.591	9.483.184	500	500	100%	1000

Tabakalı rassal örnekleme yöntemine göre seçilen 1000 örneklemin kadın ve erkek için eşit olduğu Tablo: 1'de görölmektedir. Bu durumun kanıtı, 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla 13.854.740 kişiden oluşan İstanbul nüfusunun %50.2'sinin (6.956.908 kişi) erkeklerden ve %49.8'inin (6.897.832 kişi) ise kadınlardan oluşmasıdır. Aynı zamanda Tablo: 1, İstanbul ilçe nüfuslarını çalışmanın örnek kitlesini göz önünde bulundurarak ilçelere göre oranlı bir biçimde dağıtmıştır. Bununla birlikte Tablo: 1, her ilçe için yaş gruplarına göre de ayırım yapmıştır.

3.1.3. Araştırmanın Yöntemi ve Kullanılan İstatistikî Metotlar

Doktora tezi kapsamında yapılan saha araştırma çalışması, 2013 Aralık ayı içinde İstanbul'daki 36 ilçeyi kapsamaktadır. Bu çalışma, tecrübeli anketör tarafından yüz yüze anket yöntemi ile yapılmıştır. Yaklaşık 1100 kişi ile anket yapılmış, ancak 1018 kişinin anketi uygun görölmüştür. Bu kapsamda analiz çalışmaları, 1018 kişinin verilerine bağlı kalınarak yapılmıştır. 1018 kişinin verilerine bağlı kalınması, daha önce belirlenen örnek kitle (1000) açısından istatistiksel manada bir sıkıntı oluşturmamaktadır.

Doktora çalışmasının anket bölümü, altı kısımdan oluşmaktadır. Ancak bu makalede, sadece alkollü içecekler vergilerinin sosyal maliyetleri azaltıcı etkilerine yönelik bireysel tutumlar dikkate alınacak ve bu tutumlar eğitim, gelir ve medeni hal değışkeni çerçevesinde açıklanacaktır.

Anket formları, Sosyal Bilimler Tabanlı İstatistik Paketi (Statistical Package for Social Science SPSS 21) kullanılarak analiz edilmiştir. 59 tutum ifadesi için Cronbach's Alfa Güvenilirlik değeri 0.895 olarak belirlenmiştir.

Bu çalışmada, öncelikle, alkollü içecek vergilerinin sosyal maliyeti azaltıcı etkilerinin bireysel tutumlar ekseninde nasıl bir sonuç ortaya koyduğu sıklık (frekans) analizleri yardımıyla açıklanmıştır. Sonrasında aynı tutum ifadeleri için parametrik olmayan Kruskal –Wallis H istatistiksel test sonuçlarına yer verilmiştir. Aynı zamanda her teste ilişkin hipotezler EK: 1'de gösterilen tablo altlıklarında gösterilmiştir.

3.1.4. Örnekleme Yönelik Bilgiler

Bu kapsamda bu saha araştırması için örnekleme ilişkin güvenilirlik düzeyi %95 olarak belirlenmiş, örnekleme hatası ise %3 olarak tanımlanmıştır. Ankete katılım sağlayan 1018 kişi ile alakalı temel veriler, sıklık (frekans) tabloları aracılığıyla aşağıda belirtilmiştir.

Ankete katılanların cinsiyet dağılımı, Tablo: 2'de gösterilmiştir.

Tablo: 2
Katılımcıların Cinsiyet Durumu Gösteren Sıklık Tablosu

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Kadın	502	49,3	49,3
Erkek	516	50,7	50,7
Toplam	1018	100,0	100,0

Ankete katılanların eğitim durumu, Tablo: 3'te belirtilmiştir. Tablo: 3, ankete en çok katılanların ilkokul (%30.6) ve lise mezunları (%33.3) olduğunu göstermiştir.

Tablo: 3
Katılımcıların Eğitim Durumu Gösteren Sıklık Tablosu

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Mezun Değil	33	3,2	3,2
İlkokul Mezunu	312	30,6	30,6
Ortaokul Mezunu	146	14,3	14,3
Lise Mezunu	339	33,3	33,3
Üniversite Mezunu	162	15,9	15,9
Lisansüstü Mezunu	26	2,6	2,6
TOPLAM	1018	100,0	100,0

Katılımcıların medeni durumuna ilişkin veriler Tablo: 4'te belirtilmiştir. Tablo: 4, ankete en çok katılanların evliler (%63,1) olduğunu göstermiştir.

Tablo: 4
Katılımcıların Medeni Hal Durumu Gösteren Sıklık Tablosu

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Evli	642	63,1	63,1
Bekâr	323	31,7	31,7
Dul	53	5,2	5,2
Toplam	1018	100,0	100,0

Tablo: 5'te, katılımcıların gelir düzeyi gösterilmektedir. Ankete en çok katılanların 1001-2000 TL arası gelire sahip olanlardan (%34.1) meydana geldiği, Tablo: 5'ten anlaşılmaktadır.

Tablo: 5
Katılımcıların Gelir Düzeyi Gösteren Sıklık Tablosu

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Hiç Geliri Olmayanlar	291	28,6	28,6
773 TL'den Az Gelire Sahip Olanlar	31	3,0	3,0
773 - 1.000 TL Arası Gelire Sahip Olanlar	148	14,5	14,5
1.001 - 2.000 TL Arası Gelire Sahip Olanlar	347	34,1	34,1
2.001 - 4.000 TL Arası Gelire Sahip Olanlar	158	15,5	15,5
4.001 - 6.000 TL Arası Gelire Sahip Olanlar	29	2,8	2,8
6.001 TL'den Fazla Gelire Sahip Olanlar	14	1,4	1,4
TOPLAM	1018	100,0	100,0

4. Alkollü İçecekler Salınan Vergilerin Sosyal Maliyetleri Azaltıcı Etkilerine Yönelik Bilişsel Tutumlara İlişkin Analiz Sonuçlarının Bir Arada Ele Alınması

Alkollü içecekler salınan vergilerin sosyal maliyetleri azaltıcı etkilerine yönelik bilişsel tutumların bir arada değerlendirilmesinde beş ayrı tablodan yararlanılacaktır. Bu tablolardan ilki, alkollü içecek vergilerinin sosyal maliyetleri azaltması ile alakalı beş farklı bilişsel tutum için sıklık analizi sonuçlarını bir arada değerlendirmektedir. İkinci tablo, alkollü içecek vergilerinin sosyal maliyetleri azaltması ile alakalı beş farklı bilişsel tutumun bağımsız gelir değişkeni ile nasıl bir etkileşim içerisinde olduğunu ortaya koymaktadır. Üçüncü tablo, alkollü içecek vergilerinin sosyal maliyetleri azaltması ile ilgili beş ayrı bilişsel tutumun medeni hal bağımsız değişkeni ile nasıl bir görünüm ortaya koyduğunu anlatmaktadır. Son tablo ise, alkollü içecek vergilerinin sosyal maliyetleri azaltmasına yönelik beş bilişsel tutum ifadesi ile eğitim bağımsız değişkeni arasındaki ilişkiyi açığa çıkartmaktadır.

Tablo: 6'da, alkollü içeceklerin üzerine salınan vergilerin nasıl bir tutumsal eğilim açığa çıkarttığıyla ilgili bilişsel tutum ifadeleri yer almaktadır. Bu tutum ifadeleri, alkol tüketimi ile ortaya çıkan sosyal maliyetlerin azaltılmasına yönelik bir nitelik taşımaktadır. Bu bilgiler ışığında Tablo: 6, ilgili tutumlara ilişkin sıklık analizi sonuçlarını ortaya koymaktadır (Ek:1). Bu sıklık analizi sonuçları bir arada değerlendirildiğinde ise şu sonuçların ortaya çıktığı görölmektedir:

- Örnek kitlenin %60.9'u, alkollü içeceklerden alınan vergilerin özel bir fonda toplanması ve bu fonların alkol kullanımına ilişkin hastalıkların iyileştirilmesinde kullanılması şartıyla yüksek vergi artışlarını desteklemektedir. Bu tutuma yönelik destekleme, benzer nitelikteki diğer tutumlara nazaran daha yüksek bir görünümde-dir. Buna karşın bu tutum ile alakalı kararsızlık eğilimi, diğer tutumsal ifadelerle kıyasla daha fazladır.

- Bu tutum grubu içerisinde en düşük kararsızlık eğilimi, “alkollü içeceklerin tüketimi üzerine konulan yüksek vergilerin hastalık riskini azaltacağına inanıyorum” bilişsel tutum ifadesinde ortaya çıkmaktadır.
- Alkollü içeceklere salınan yüksek oranlı vergilerin şiddet ve intihar olaylarını azaltacağına inanmayanlar, bu tutuma inananlardan daha yüksek düzeyde bir eğilim ortaya koymaktadırlar.
- Örnek kitlenin neredeyse yarısı, alkollü içecek tüketiminin, alkole ilişkin hastalık riskinin ve aşırı alkol tüketimi ile oluşan sosyal maliyetlerin yüksek vergilerle azalacağını kabul etmektedir.

Tablo: 6

Alkollü İçeceklere Salınan Vergilerin Sosyal Maliyeti Azaltıcı Etkilerine Yönelik Bilişsel Tutumlara İlişkin Sıklık Analizlerinin Bir Arada Değerlendirilmesi

BİLİŞSEL TUTUMLAR	İlgili Tutumu Destekleme Oranı	İlgili Tutuma Katılmama Oranı	İlgili Tutum İçin Kararsızlık Oranı	Toplam
Eğer Alkollü İçeceklerden Alınan Vergiler, Özel Bir Hesapta Toplanıp Alkol Kullanımına İlişkin Hastalıkların İyileştirilmesinde Kullanılacaksa Yüksek Vergi Artışlarını Kabul Edebilirim	%60.9	%25.3	%13.9	%100.0
Alkollü İçeceklerin Tüketimi Üzerine Konulan Yüksek Vergilerin Hastalık Riskini Azaltacağına İnanıyorum.	%50.2	%43.6	%6.2	%100.0
Alkollü İçecek Tüketiminin Yüksek Vergilerle Azalacağını Düşünüyorum	%49.8	%42.0	%8.2	%100.0
Aşırı Alkol Tüketimi Topluma Önemli Maliyetler Yüklendiği İçin Yüksek Oranlı Alkol Vergilerini Destekliyorum	%49.3	%39.5	%11.2	%100.0
Alkollü İçeceklere Yüklenen Yüksek Oranlı Vergilerin Şiddet Ve İntihar Olaylarını Azaltacağına İnanıyorum	%43.5	%45.5	%11.0	%100.0

Tablo: 7, alkollü içeceklerin üzerine salınan vergilerin gelir bağımsız değişkeni göz önünde bulundurularak nasıl bir tutumsal eğilime sebebiyet verdiğini göstermektedir. Tablo: 7 ‘deki veriler, Kruskal-Wallis U testi sonuçlarından elde edilen sıra ortalamalarını ifade etmektedir. İlgili tutuma ilişkin sıra ortalama rakamları, gelir seviyesine göre değişebilen ve tutumların birbiriyle mukayesesine izin veren bir gösterge niteliğindedir. Dolayısıyla daha yüksek sıra ortalaması rakamı, daha güçlü tutumu açığa çıkartmakta veya tam tersi daha düşük sıra ortalaması rakamı, daha zayıf tutumu ortaya koymaktadır.

Bu tutum ifadeleri, alkol tüketimi ile ortaya çıkan sosyal maliyetlerin azaltılmasına yönelik bir özellik taşımaktadır. Bu bağlamda Tablo: 7, ilgili tutumlara ilişkin sıra ortalaması sonuçlarını farklı gelir düzeylerine göre değerlendirmektedir. Ayrıca Tablo:

7'deki tüm verilerin Kruskal-Wallis P değerleri, istatistiksel açıdan anlamlılık içermektedir (Ek: 1). Bu test analizleri bir arada değerlendirildiğinde ise şu sonuçların ortaya çıktığı gözlemlenmektedir:

- Tablo: 7'deki tutum grubu bir arada değerlendirildiğinde yüksek gelire sahip olanların, diğer gelir gruplarına kıyasla alkollü içeceklerin sebebiyet verebileceği sosyal maliyetlerin (şiddet, intihar olayları, hastalık riski) azaltılmasına dönük yüksek vergileri daha az destekledikleri sonucuna ulaşılmaktadır.
- Tablo: 7, tüm tutum grubu içerisinde düşük gelire sahip olanların diğer gelir gruplarına nazaran alkole ilişkin sosyal maliyetlerin azaltılmasına yönelik yüksek vergileri daha fazla desteklediklerini göstermektedir.
- Tablo: 7, tüm tutum ifadeleri ve gelir grupları içerisinde en güçlü tutumsal eğilimin, düşük gelir gruplarının alkollü içeceklerden alınan vergilerin özel bir fonda toplanması ve bu fonların alkollü içki kullanımına ilişkin hastalıkların iyileştirilmesinde kullanılmak şartıyla yüksek vergi artışlarını desteklemelerinde açığa çıktığını ortaya koymaktadır.

Tablo: 7

Gelir Değişkeni ile Alkollü İçeceklere Salınan Vergilerin Sosyal Maliyeti Azaltıcı Etkilerine Yönelik Bilişsel Tutumlar Arasındaki İlişkinin Sonuçları

BİLİŞSEL TUTUMLAR	Geliri 1000 TL'den az olanlar (Düşük)	Geliri 1001TL-2000TL arası olanlar (Orta-altı)	Geliri 2001TL-4000TL arası olanlar (Orta-üstü)	Geliri 4001TL üzeri olanlar (Yüksek)
Eğer Alkollü İçeceklerden Alınan Vergiler, Özel Bir Hesapta Toplanıp Alkol Kullanımına İlişkin Hastalıkların İyileştirilmesinde Kullanılacaksa Yüksek Vergi Artışlarını Kabul Edebilirim	397,41	365,06	329,72	342,37
Alkollü İçeceklerin Tüketimi Üzerine Konulan Yüksek Vergilerin Hastalık Riskini Azaltacağına İnanıyorum.	371,3	377,97	344,3	293,24
Alkollü İçecek Tüketiminin Yüksek Vergilerle Azalacağını Düşünüyorum	375,79	385,13	328,04	276,51
Aşırı Alkol Tüketimi Topluma Önemli Maliyetler Yüklediği İçin Yüksek Oranlı Alkol Vergilerini Destekliyorum	389,26	375,1	332,15	286,28
Alkollü İçeceklere Yüklenen Yüksek Oranlı Vergilerin Şiddet Ve İntihar Olaylarını Azaltacağına İnanıyorum	385,99	370,72	339,84	306,99

Tablo: 8, alkollü içeceklerin üzerine salınan vergilerin medeni hal bağımsız değişkeni göz önünde bulundurularak nasıl bir tutumsal eğilim açığa çıkarttığını bir arada

göstermektedir. Tablo: 8’deki veriler, Kruskal-Wallis U testi sonuçlarından elde edilen sıra ortalamalarını ifade etmektedir. Tablo: 8’deki verilere ilişkin tüm Kruskal-Wallis P değerleri, istatistiksel açıdan anlamlılık içermektedir (Ek: 1). Bu test analizleri bir arada değerlendirildiğinde şu sonuçların ortaya çıktığı görülmektedir:

- Tablo: 8’deki tutum ifadeleri bir arada değerlendirildiğinde dul ve bekârlara kıyasla evlilerin alkollü içeceklerin sebebiyet verebileceği sosyal maliyetlerin (şiddet, intihar olayları, hastalık riski) azaltılmasına dönük yüksek vergileri daha fazla destekledikleri görülmektedir.
- Tablo: 8’deki tüm tutum ifadeleri kapsamında, evli ve dullara nazaran bekârların sosyal maliyetlerin azaltılmasına yönelik yüksek vergiler konusunda daha zayıf tutuma sahip oldukları gözlemlenmektedir.
- Tablo: 8’e göre tüm tutum ifadeleri ve gelir grupları içerisinde en güçlü tutumsal eğilim ise, bekâr ve dullara kıyasla evlilerin alkollü içecekler üzerine salınan yüksek vergilerin hastalık riskini azaltacağına ilişkin tutumlarında görülmektedir.

Tablo: 8
Medeni Hal Değişkeni ile Alkollü İçeceklere Salınan Vergilerin Sosyal Maliyeti Azaltıcı Etkilerine Yönelik Bilişsel Tutumlar Arasındaki İlişkinin Sonuçları

BİLİŞSEL TUTUMLAR	EVLİ	BEKÂR	DUL
Alkollü İçeceklerin Tüketimi Üzerine Konulan Yüksek Vergilerin Hastalık Riskini Azaltacağına İnanıyorum.	537,5	457,88	484,87
Alkollü İçecek Tüketiminin Yüksek Vergilerle Azalacağını Düşünüyorum	531,72	462,84	524,74
Aşırı Alkol Tüketimi Toplumda Önemli Maliyetler Yüklediği İçin Yüksek Oranlı Alkol Vergilerini Destekliyorum	533,12	461,3	517,12
Eğer Alkollü İçeceklerden Alınan Vergiler, Özel Bir Hesapta Toplanıp Alkol Kullanımına İlişkin Hastalıkların İyileştirilmesinde Kullanılacaksa Yüksek Vergi Artışlarını Kabul Edebilirim	531,42	468,93	491,28
Alkollü İçeceklere Yüklenen Yüksek Oranlı Vergilerin Şiddet Ve İntihar Olaylarını Azaltacağına İnanıyorum	528,95	472,34	500,4

Tablo: 9, alkollü içeceklerin üzerine salınan vergilerin eğitim bağımsız değişkeni göz önünde bulundurularak nasıl bir tutumsal eğilim açığa çıkarttığını topluca göstermektedir. Tablodaki veriler, Kruskal-Wallis U testi sonuçlarından elde edilen sıra ortalamalarını ifade etmektedir. Tablo: 9’daki verilere ilişkin tüm Kruskal-Wallis P değerleri, istatistiksel açıdan anlamlılık içermektedir (Ek: 1). Bu test analizleri bir arada değerlendirildiğinde şu sonuçların ortaya çıktığı gözlemlenmektedir:

- Tablo: 9’a ilişkin tutum ifadeleri bir arada değerlendirildiğinde, ilkökul mezunlarının diğer mezun gruplarına kıyasla alkollü içeceklerin sebebiyet verebileceği sosyal maliyetlerin (şiddet, intihar olayları, hastalık riski)

azaltılmasına dönük yüksek vergileri daha fazla destekledikleri görülmektedir.

- Tablo: 9'a göre tüm tutum ifadeleri kapsamında diğer mezun gruplarına nazaran üniversite mezunları, alkollü içeceklerle ilişkin sosyal maliyetlerin azaltılmasına yönelik yüksek vergiler konusunda daha zayıf tutumsal eğilim ortaya koymaktadırlar.
- Tablo: 9'a göre tüm tutum ifadeleri ve farklı eğitim seviyelerinde açığa çıkan en güçlü tutumsal eğilim, ilkokul mezunlarının alkollü içecekler üzerine salınan yüksek vergilerin hastalık riskini azaltacağına ilişkin tutumlarında görülmektedir.

Tablo: 9

Eğitim Değişkeni İle Alkollü İçeceklerle Salınan Vergilerin Sosyal Maliyeti Azaltıcı Etkilerine Yönelik Bilişsel Tutumlar Arasındaki İlişkinin Sonuçları

BİLİŞSEL TUTUMLAR	İLKOKUL MEZUNU	ORTAOKUL MEZUNU	LİSE MEZUNU	ÜNİVERSİTE MEZUNU
Alkollü İçeceklerin Tüketimi Üzerine Konulan Yüksek Vergilerin Hastalık Riskini Azaltacağına İnanıyorum	546,63	487,29	438,4	432,16
Alkollü İçecek Tüketiminin Yüksek Vergilerle Azalacağını Düşünüyorum	524,46	516,22	442,95	439,26
Aşırı Alkol Tüketimi Topluma Önemli Maliyetler Yüklediği İçin Yüksek Oranlı Alkol Vergilerini Destekliyorum	533,02	512,65	447,44	416,58
Eğer Alkollü İçeceklerden Alınan Vergiler, Özel Bir Hesapta Toplanıp Alkol Kullanımına İlişkin Hastalıkların İyileştirilmesinde Kullanılacaksa Yüksek Vergi Artışlarını Kabul Edebilirim	518,69	481,84	457,5	450,9
Alkollü İeeeklere Yüklenen Yüksek Oranlı Vergilerin Şiddet Ve İntihar Olaylarını Azaltacağına İnanıyorum	540,19	517,57	426,7	441,7

5. Sonuç

Özel tüketim vergileri kapsamında ele alınan alkollü içecek vergilerinin sosyal maliyetleri azaltıcı etkileri medeni hal, gelir, ve eğitim bağımsız değişkeni çerçevesinde şu neticeleri açığa çıkartmaktadır:

Evliler, dul ve bekârlara kıyasla alkollü içecek vergilerinin içki tüketimine ilişkin sosyal maliyetleri azaltıcı etkilerini daha çok desteklemektedirler. Bu nitelikteki tutumlara yönelik olarak tüm medeni hal grupları içerisinde en zayıf tutumsal eğilimi bekârlar sergilemektedir.

Gelir düzeyi 1000TL’den az düşük gelir grubu, diğer gelir gruplarına nazaran, alkollü içecek vergilerinin sosyal maliyetleri azaltıcı etkisini daha çok desteklemektedir. Tüm gelir grupları içerisinde alkollü içecek vergilerinin sosyal maliyetleri düşürebileceğini en az gelir düzeyi 4000TL’nin üzerinde olan gelir grupları düşünmektedir. Aynı zamanda bu değişkene ilişkin neticeler, gelir düzeyi ile alkol vergilemesinin sosyal maliyetleri azaltıcı etkilerine yönelik tutumlar arasında ters oranlı bir ilişkiyi de göstermektedir.

İlkokul mezunları, diğer mezun kategorilerine nazaran, alkollü içecek vergilerinin toplumsal maliyetleri hafifletebileceğini daha fazla düşünmektedirler. Tüm eğitim kategorileri içerisinde, alkollü içecek vergilerinin toplumsal maliyetleri azaltabileceğini en az üniversite mezunları düşünmektedirler. Aynı zamanda bu değişkene yönelik neticeler, alkollü içecek vergilerinin sosyal maliyetleri azaltıcı etkisi ile eğitim düzeyi arasında ters oranlı bir ilişkinin olduğunu da göstermektedir.

Kaynakça

- Badenes-Pla, N. & A.M. Jones (2003), “Addictive Goods and Taxes: A Survey From An Economic Perspective”, *Revista De Economia Publica*, 167:4, 123-153.
- Durrance, C.P. & S. Golden & K. Perreira & P. Cook (2011), “Taxing Sin and Saving Lives: Can Alcohol Taxation Reduce Female Homicides?”, *Social Science & Medicine*, 73, 169-176.
- Gabe, T. (2008), “Fiscal and Economic Impact of Beverage Excise Taxes Imposed By Maine Public Law 629”, <<http://www.umaine.edu/soe/files/2009/06/bevtaxreport.pdf>>, 13.01.2015.
- Güler, F. (2008), *İstatistik Metodları ve Uygulamaları*, Beta Yayınları, 2. Basım.
- Heien, D.M. (1995), “Are Higher Alcohol Taxes Justified?”, *Cato Journal*, Vol:15, 243-257.
- Lorenzi, P. (2004), “Sin Taxes”, *Society*, 41:3, 59-65.
- Nordblom, K. (2006), “The Complex Attitude to Alcohol Taxation”, <<https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/2713/1/gunwpe0207.pdf>>, 13.01.2015.
- Sexton, R. (2013), *Exploring Economics*, South-Western, Cengage Learning.
- Smith, S. (2005), “Economics Issues in Alcohol Taxation”, in: *Theory and Practice of Excise Taxation: Smoking, Drinking, Gambling, Polluting, and Driving*, Editor: Sijbren Cnossen, Oxford University Press.
- Son, C.H. & K. Topyan (2011), “The Effect of Alcoholic Beverage Excise Tax on Alcohol Attributable Injury Mortalities”, *The European Journal of Health Economics*, Volume 12, Issue 2, 103-113.

EK: 1

Tablo: 10

“Eğer Alkollü İçeceklerden Alman Vergiler, Özel Bir Hesapta Toplanıp Alkol Kullanımına İlişkin Hastahklarm İyileştirilmesinde Kullanılacaksa Yüksek Vergi Artışlarını Kabul Edebilirim” Bilişsel Tutumuna İlişkin Sıklık Analizi

Eğer Alkollü İçeceklerden Alman Vergiler, Özel Bir Hesapta Toplanıp Alkol Kullanımına İlişkin Hastahklarm İyileştirilmesinde Kullanılacaksa Yüksek Vergi Artışlarını Kabul Edebilirim	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	79	7,8	7,8
Katılmıyorum	178	17,5	17,5
Ne Katılıyorum Ne De Katılmıyorum	141	13,9	13,9
Katılıyorum	478	47,0	47,0
Kesinlikle Katılıyorum	142	13,9	13,9
Toplam	1018	100,0	100,0

Tablo: 11

“Alkollü İçeceklerin Tüketimi Üzerine Konulan Yüksek Vergilerin Hastalık Riskini Azaltacağına İnanıyorum” Bilişsel Tutumuna İlişkin Sıklık Analizi

Alkollü İçeceklerin Tüketimi Üzerine Konulan Yüksek Vergilerin Hastalık Riskini Azaltacağına İnanıyorum	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	158	15,5	15,5
Katılmıyorum	286	28,1	28,1
Ne Katılıyorum Ne De Katılmıyorum	63	6,2	6,2
Katılıyorum	432	42,4	42,4
Kesinlikle Katılıyorum	79	7,8	7,8
TOPLAM	1018	100,0	100,0

Tablo: 12

“Alkollü İçecek Tüketiminin Yüksek Vergilerle Azalacağını Düşünüyorum” Bilişsel Tutumuna İlişkin Sıklık Analizi

Alkollü İçecek Tüketiminin Yüksek Vergilerle Azalacağını Düşünüyorum	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	148	14,5	14,5
Katılmıyorum	280	27,5	27,5
Ne Katılıyorum Ne De Katılmıyorum	83	8,2	8,2
Katılıyorum	414	40,7	40,7
Kesinlikle Katılıyorum	93	9,1	9,1
TOPLAM	1018	100,0	100,0

Tablo: 13

“Aşırı Alkol Tüketimi Topluma Önemli Maliyetler Yüklediği İçin Yüksek Oranlı Alkol Vergilerini Destekliyorum” Bilişsel Tutumuna İlişkin Sıklık Analizi

Aşırı Alkol Tüketimi Topluma Önemli Maliyetler Yüklediği İçin Yüksek Oranlı Alkol Vergilerini Destekliyorum	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	137	13,5	13,5
Katılmıyorum	265	26,0	26,0
Ne Katılıyorum Ne De Katılmıyorum	114	11,2	11,2
Katılıyorum	402	39,5	39,5
Kesinlikle Katılıyorum	100	9,8	9,8
Toplam	1018	100,0	100,0

Tablo: 14

“Alkollü İçeceklerle Yüklenilen Yüksek Oranlı Vergilerin Şiddet ve İntihar Olaylarını Azaltacağına İnanıyorum” Bilişsel Tutumuna İlişkin Sıklık Analizi

Alkollü İçeceklerle Yüklenilen Yüksek Oranlı Vergilerin Şiddet ve İntihar Olaylarını Azaltacağına İnanıyorum	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	169	16,6	16,6
Katılmıyorum	294	28,9	28,9
Ne Katılıyorum Ne De Katılmıyorum	112	11,0	11,0
Katılıyorum	381	37,4	37,4
Kesinlikle Katılıyorum	62	6,1	6,1
Toplam	1018	100,0	100,0

Tablo: 15

“Eğer Alkollü İçeceklerden Alınan Vergiler, Özel Bir Hesapta Toplanıp Alkol Kullanımına İlişkin Hastalıkların İyileştirilmesinde Kullanılacaksa Yüksek Vergi Artışlarını Kabul Edebilirim” Bilişsel Tutumu İle Gelir Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Anlamlı Fark Testi

GELİR DÜZEYİ	Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Eğer Alkollü İçeceklerden Alınan Vergiler, Özel Bir Hesapta Toplanıp Alkol Kullanımına İlişkin Hastalıkların İyileştirilmesinde Kullanılacaksa Yüksek Vergi Artışlarını Kabul Edebilirim	Geliri 1000 TL'den az olanlar (Düşük)	179
	Geliri 1001TL-2000TL arası olanlar (Orta-altı)	347
	Geliri 2001TL-4000TL arası olanlar (Orta-üstü)	158
	Geliri 4001TL üzeri olanlar (Yüksek)	43
	Total	727
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: .016		
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Gelir Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.		RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Gelir Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.		KABUL
Geliri olmayanlar (öğrenci vb.) teste tabi tutulmamıştır. 773TL'den az gelir elde edenler ile 773TL-1000TL arası gelir elde edenler birleştirilmiştir. Bununla beraber 4001TL-6000TL arası gelir elde edenler ile 6001TL üzeri gelir elde edenler bir araya getirilmiştir.		

Tablo: 16

“Alkollü İçeceklerin Tüketimi Üzerine Konulan Yüksek Vergilerin Hastalık Riskini Azaltacağına İnanıyorum” Bilişsel Tutumu ile Gelir Düzeyi Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Anlamlı Fark Testi

GELİR DÜZEYİ	Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Alkollü İçeceklerin Tüketimi Üzerine Konulan Yüksek Vergilerin Hastalık Riskini Azaltacağına İnanıyorum	Geliri 1000 TL'den az olanlar (Düşük)	179
	Geliri 1001TL-2000TL arası olanlar (Orta-altı)	347
	Geliri 2001TL-4000TL arası olanlar (Orta-üstü)	158
	Geliri 4001TL üzeri olanlar (Yüksek)	43
	Toplam	727
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: .031		
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Gelir Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.		RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Gelir Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.		KABUL
Geliri olmayanlar (öğrenci vb.) teste tabi tutulmamıştır. 773TL'den az gelir elde edenler ile 773TL-1000TL arası gelir elde edenler birleştirilmiştir. Bununla beraber 4001TL-6000TL arası gelir elde edenler ile 6001TL üzeri gelir elde edenler bir araya getirilmiştir.		

Tablo: 17
“Alkollü İçecek Tüketiminin Yüksek Vergilerle Azalacağını Düşünüyorum” Bilişsel Tutumu ile Gelir Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Anlamlı Fark Testi

GELİR DÜZEYİ		Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Alkollü İçecek Tüketiminin Yüksek Vergilerle Azalacağını Düşünüyorum	Geliri 1000 TL'den az olanlar (Düşük)	179	375,79
	Geliri 1001TL-2000TL arası olanlar (Orta-altı)	347	385,13
	Geliri 2001TL-4000TL arası olanlar (Orta-üstü)	158	328,04
	Geliri 4001TL üzeri olanlar (Yüksek)	43	276,51
	Toplam	727	
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: ,001			
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Gelir Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.			RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Gelir Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.			KABUL
Geliri olmayanlar (öğrenci vb.) teste tabi tutulmamıştır. 773TL'den az gelir elde edenler ile 773TL-1000TL arası gelir elde edenler birleştirilmiştir. Bununla beraber 4001TL-6000TL arası gelir elde edenler ile 6001TL üzeri gelir elde edenler bir araya getirilmiştir.			

Tablo: 18
“Aşırı Alkol Tüketimi Toplama Önemli Maliyetler Yüklediği İçin Yüksek Oranlı Alkol Vergilerini Destekliyorum” Bilişsel Tutumu İle Gelir Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Anlamlı Fark Testi

GELİR DÜZEYİ		Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Aşırı Alkol Tüketimi Toplama Önemli Maliyetler Yüklediği İçin Yüksek Oranlı Alkol Vergilerini Destekliyorum	Geliri 1000 TL'den az olanlar (Düşük)	179	389,26
	Geliri 1001TL-2000TL arası olanlar (Orta-altı)	347	375,10
	Geliri 2001TL-4000TL arası olanlar (Orta-üstü)	158	332,15
	Geliri 4001TL üzeri olanlar (Yüksek)	43	286,28
	Total	727	
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: ,003			
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Gelir Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.			RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Gelir Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.			KABUL
Geliri olmayanlar (öğrenci vb.) teste tabi tutulmamıştır. 773TL'den az gelir elde edenler ile 773TL-1000TL arası gelir elde edenler birleştirilmiştir. Bununla beraber 4001TL-6000TL arası gelir elde edenler ile 6001TL üzeri gelir elde edenler bir araya getirilmiştir.			

Tablo: 19
“Alkollü İçeceklerle Yüklenen Yüksek Oranlı Vergilerin Şiddet ve İntihar Olaylarını Azaltacağına İnanıyorum” Bilişsel Tutumu İle Gelir Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Anlamlı Fark Testi

GELİR DÜZEYİ		Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Alkollü İçeceklerle Yüklenen Yüksek Oranlı Vergilerin Şiddet ve İntihar Olaylarını Azaltacağına İnanıyorum	Geliri 1000 TL'den az olanlar (Düşük)	179	385,99
	Geliri 1001TL-2000TL arası olanlar (Orta-altı)	347	370,72
	Geliri 2001TL-4000TL arası olanlar (Orta-üstü)	158	339,84
	Geliri 4001TL üzeri olanlar (Yüksek)	43	306,99
	Toplam	727	
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: ,042			
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Gelir Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.			RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Gelir Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.			KABUL
Geliri olmayanlar (öğrenci vb.) teste tabi tutulmamıştır. 773TL'den az gelir elde edenler ile 773TL-1000TL arası gelir elde edenler birleştirilmiştir. Bununla beraber 4001TL-6000TL arası gelir elde edenler ile 6001TL üzeri gelir elde edenler bir araya getirilmiştir.			

Tablo: 20

“Alkollü İçeceklerin Tüketimi Üzerine Konulan Yüksek Vergilerin Hastalık Riskini Azaltacağına İnanıyorum” Bilişsel Tutumu ile Medeni Hal Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Anlamlı Fark Testi

MEDENİ HAL		Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Alkollü İçeceklerin Tüketimi Üzerine Konulan Yüksek Vergilerin Hastalık Riskini Azaltacağına İnanıyorum	Evli	642	537,50
	Bekâr	323	457,88
	Dul	53	484,87
	Total	1018	
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: ,000			
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Medeni Hal Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.			RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Medeni Hal Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.			KABUL

Tablo: 21

“Alkollü İçecek Tüketiminin Yüksek Vergilerle Azalacağını Düşünüyorum” Bilişsel Tutumu ile Medeni Hal Bağımsız Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Anlamlı Fark Testi

MEDENİ HAL		Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Alkollü İçecek Tüketiminin Yüksek Vergilerle Azalacağını Düşünüyorum	Evli	642	531,72
	Bekâr	323	462,84
	Dul	53	524,74
	Total	1018	
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: ,001			
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Medeni Hal Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.			RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Medeni Hal Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.			KABUL

Tablo: 22

“Aşırı Alkol Tüketimi Topluma Önemli Maliyetler Yüklediği İçin Yüksek Oranlı Alkol Vergilerini Destekliyorum” Bilişsel Tutumu ile Medeni Hal Bağımsız Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Anlamlı Fark Testi

MEDENİ HAL		Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Aşırı Alkol Tüketimi Topluma Önemli Maliyetler Yüklediği İçin Yüksek Oranlı Alkol Vergilerini Destekliyorum	Evli	642	533,12
	Bekâr	323	461,30
	Dul	53	517,12
	Total	1018	
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: ,001			
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Medeni Hal Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.			RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Medeni Hal Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.			KABUL

Tablo: 23

“Eğer Alkollü İçeceklerden Alınan Vergiler, Özel Bir Hesapta Toplanıp Alkol Kullanımına İlişkin Hastalıkların İyileştirilmesinde Kullanılacaksa Yüksek Vergi Artışlarını Kabul Edebilirim” Bilişsel Tutumu İle Medeni Hal Bağımsız Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Anlamlı Fark Testi

MEDENİ HAL		Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Eğer Alkollü İçeceklerden Alınan Vergiler, Özel Bir Hesapta Toplanıp Alkol Kullanımına İlişkin Hastalıkların İyileştirilmesinde Kullanılacaksa Yüksek Vergi Artışlarını Kabul Edebilirim	Evli	642	531,42
	Bekâr	323	468,93
	Dul	53	491,28
	Total	1018	
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: ,004			
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Bağımsız Medeni Hal Değişkeni Birbirinden Bağımsızdır.			RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Bağımsız Medeni Hal Değişkeni Arasında Anlamlı Bir İlişki Vardır.			KABUL

Tablo: 24

“Alkollü İçeceklere Yüklenilen Yüksek Oranlı Vergilerin Şiddet ve İntihar Olaylarını Azaltacağına İnanıyorum” Bilişsel Tutumu ile Medeni Hal Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Anlamlı Fark Testi

MEDENİ HAL		Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Alkollü İçeceklere Yüklenilen Yüksek Oranlı Vergilerin Şiddet ve İntihar Olaylarını Azaltacağına İnanıyorum	Evli	642	528,95
	Bekâr	323	472,34
	Dul	53	500,40
	Total	1018	
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: ,013			
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Medeni Hal Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.			RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Medeni Hal Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.			KABUL

Tablo: 25

“Alkollü İçeceklerin Tüketimi Üzerine Konulan Yüksek Vergilerin Hastalık Riskini Azaltacağına İnanıyorum” Bilişsel Tutumu ile Eğitim Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Testi

EĞİTİM DÜZEYİ		Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Alkollü İçeceklerin Tüketimi Üzerine Konulan Yüksek Vergilerin Hastalık Riskini Azaltacağına İnanıyorum	İlkokul Mezunu	312	546,63
	Ortaokul Mezunu	146	487,29
	Lise Mezunu	339	438,40
	Üniversite Mezunu	162	432,16
	Toplam	959	
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: ,000			
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Eğitim Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.			RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Eğitim Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.			KABUL
Örneklem sayısının yetersiz olduğu kategoriler (mezun değil ve lisansüstü) ihmal edilmiştir.			

Tablo: 26
“Alkollü İçecek Tüketiminin Yüksek Vergilerle Azalacağını Düşünüyorum” Bilişsel Tutumu ile Eğitim Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Testi

EĞİTİM DÜZEYİ		Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Alkollü İçecek Tüketiminin Yüksek Vergilerle Azalacağını Düşünüyorum	İlkokul Mezunu	312	524,46
	Ortaokul Mezunu	146	516,22
	Lise Mezunu	339	442,95
	Üniversite Mezunu	162	439,26
	Toplam	959	
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: ,000			
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Eğitim Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.			RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Eğitim Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.			KABUL
Örnekleme sayısının yetersiz olduğu kategoriler (mezun değil ve lisanüstü) ihmal edilmiştir.			

Tablo: 27
“Aşırı Alkol Tüketimi Toplumla Önemli Maliyetler Yüklelediği İçin Yüksek Oranlı Alkol Vergilerini Destekliyorum” Bilişsel Tutumu ile Eğitim Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Testi

EĞİTİM DÜZEYİ		Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Aşırı Alkol Tüketimi Toplumla Önemli Maliyetler Yüklelediği İçin Yüksek Oranlı Alkol Vergilerini Destekliyorum	İlkokul Mezunu	312	533,02
	Ortaokul Mezunu	146	512,65
	Lise Mezunu	339	447,44
	Üniversite Mezunu	162	416,58
	Toplam	959	
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: ,000			
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Eğitim Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.			RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Eğitim Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.			KABUL
Örnekleme sayısının yetersiz olduğu kategoriler (mezun değil ve lisanüstü) ihmal edilmiştir.			

Tablo: 28
“Eğer Alkollü İçeceklerden Alınan Vergiler, Özel Bir Hesapta Toplanıp Alkol Kullanımına İlişkin Hastalıkların İyileştirilmesinde Kullanılacaksa Yüksek Vergi Artışlarını Kabul Edebilirim” Bilişsel Tutumu ile Eğitim Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Testi

EĞİTİM DÜZEYİ		Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Eğer Alkollü İçeceklerden Alınan Vergiler, Özel Bir Hesapta Toplanıp Alkol Kullanımına İlişkin Hastalıkların İyileştirilmesinde Kullanılacaksa Yüksek Vergi Artışlarını Kabul Edebilirim	İlkokul Mezunu	312	518,69
	Ortaokul Mezunu	146	481,84
	Lise Mezunu	339	457,50
	Üniversite Mezunu	162	450,90
	Toplam	959	
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: ,010			
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Eğitim Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.			RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Eğitim Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.			KABUL
Örnekleme sayısının yetersiz olduğu kategoriler (mezun değil ve lisanüstü) ihmal edilmiştir.			

Tablo: 29
"Alkollü İçeceklere Yüklenilen Yüksek Oranlı Vergilerin Şiddet ve İntihar Olaylarını Azaltacağına İnanıyorum" Davranışsal Tutumu İle Eğitim Değişkeni Arasındaki Kruskal-Wallis H Testi

EĞİTİM DÜZEYİ		Örnek Kitle	Sıra Ortalaması
Alkollü İçeceklere Yüklenilen Yüksek Oranlı Vergilerin Şiddet ve İntihar Olaylarını Azaltacağına İnanıyorum	İlkokul Mezunu	312	540,19
	Ortaokul Mezunu	146	517,57
	Lise Mezunu	339	426,73
	Üniversite Mezunu	162	441,70
	Toplam	959	
Kruskal-Wallis Anlamlılık P Değeri: ,000			
H ₀ : İlgili Tutum Değişkeni ile Eğitim Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Yoktur.			RED
H ₁ : İlgili Tutum Değişkeni ile Eğitim Bağımsız Değişkeni Arasında Anlamlı Fark Vardır.			KABUL
Örneklem sayısının yetersiz olduğu kategoriler (mezun değil ve lisansüstü) ihmal edilmiştir.			